

saa gaar det op for Folk, hvad jeg sagde før, at al Kirkeforfatningsdannelse i Virkeligheden strider mod Kristendommens Væsen, og at Statskirken i Virkeligheden er et hedensk Princip, som er bevaret. De hedenske Religioner passede til at være Statsreligioner, Kristendommen er en Personlighedsreligion. Naar den bliver mægtig og kraftig, vil den slet ikke finde sig i de Baand, som en Statskirke maa paalægge den. Kristendommen betegner det profetiske, og Profeter og Konger have aldrig kunnet forliges. Profeter og Politikere kunne heller ikke forliges, Statskirke og Kristendom kunne ikke sammen.

Men dette kan ikke nytte noget her. Her i Tinget skulle vi ikke lovgive om andet end det, som arbejder sig op ude i Befolkningen, og det er jo aldeles afgjort, at der er Trang til en Menighedsraadslov, men man vil ikke gaa videre, synes det. Nu taler man her i Tinget, som om vi ikke give en Kirkeforfatning ved dette. Jo, dette Lovforslag om Menighedsraad er i Virkeligheden et Stykke Kirkeforfatning. Det er slet og ret en Kirkeforfatning, vi her lave noget af. Det, man ikke laver her, det er en Kirkedag. Men nu tror jeg, at den vil bygge sig op af sig selv, idet nemlig Menighedsraadene ville slutte sig sammen provstivis, bispedømmevis og landsvis paa ganske samme Maade som Sogneraadene, og derigennem ville de frivillig danne en Kirkedag. Det er den Vej, jeg ønsker det skal gaa. Ad den Vej vil man danne en kirkelig offentlig Mening, som vi herinde paa Rigsdagen nok skulle blive tvungne til at tage Hensyn til. Jeg lagde Mærke til, at da Ædruelighedslovene vare for her i Tinget, var der hos os alle en Fornemmelse af, at der ude paa Landet er saa mange Vælgere, vi paa det Omraade maa tage Hensyn til. Det blødgjorde adskillige. Og vi kunne være visse paa, at den Magt, som ligger i den kirkelige Bevægelse ude paa Landet, er endnu stærkere end den, der ligger i Ædruelighedsbevægelsen. Men netop fordi der kan bygges et frivilligt Arbejde paa disse Menighedsraad, er jeg glad ved at stemme for dem her.

Det kan jo ikke nytte, at vi her tale om Adskillelse af Stat og Kirke. Først naar Bevægelsen bliver saa stærk derude, at den kommer her, kunne vi lovgive om den. Denne Bevægelse er i de katolske Lande rejst fra radikal-antikirkelig Side, men i de protestantiske Lande vil den komme fra kristelig Side, og jeg vilde ønske, at den vil komme snart, thi nu ere

Forholdene saaledes, at vi kunne faa en fredelig Løsning af Spørgsmaalet om Adskillelse mellem Stat og Kirke og muligvis bevare en virkelig Folkekirke. Og det kan ske, at naar nogle Aar ere gaaede, er det ikke Tilfældet længere. Vi høre, at Socialdemokraterne ere inde paa dette, og at de tage Afstand fra Hørups Standpunkt, men ude i det store Europa hører man nu Røster fra socialdemokratisk Side, som lyde ganske paa samme Maade, som Hørup udtalte sig, og det er sandsynligt, at denne Bølge ogsaa kan komme ind over os. Nu er den der ikke, og jeg vilde derfor ønske, at de Kristne i Landet nu med Præsterne i Spidsen vilde arbejde for en fredelig Løsning af Forholdet mellem Stat og Kirke.

Jeg skal derefter blot i al Korthed tage nogle af de enkelte Paragraffer i Lovforslagene frem. Jeg vil dog paa Forhaand sige, at hvis det skulde være, kunde jeg naturligvis ogsaa stemme for dem, som de foreligge. I det første Forslag er der noget, som jeg synes skulde omredigeres, men det kan ske i Udvalget, og jeg skal ikke her spille Tiden med det, men straks gaa over til Lovforslaget om Menighedsraad, § 2. Jeg synes, oprigtig talt, at Præsten ikke bør være selvskrevet Medlem. Jeg er sikker paa, at det vil blive pinligt for mange Præster. Jeg ved det af Erfaring. Der er flere Præster, der til mig have udtalt: Lad os, naar vi ikke skulle være fødte Formænd, blive fri for at være fødte Medlemmer! Jeg kunde tænke mig den Mulighed, som det ærede Medlem fra Kerteminde (Edvard Larsen) foreslog, at de slet ikke maatte være Medlemmer, men derved fratog vi jo Præsterne en borgerlig Ret, og det vil jeg ikke være med til. Men lad dem ikke blive selvskrevne Medlemmer, naar de ikke ere selvskrevne Formænd.

Saa komme vi til § 4. Der er flere, der have taget fat paa dette: „aabenlyst fornægte den kristne Tro eller vitterligt føre et forargeligt Levned“. Jeg er i Virkeligheden enig i en Del af de Udtalelser, der ere faldne derom, saa det skal jeg ikke komme ind paa mere; der er jo talt om det saa tit. Blot vil jeg sige, at det er ganske ejendommeligt at tænke sig, at den Myndighed, der skal afgøre, hvorvidt de paagældende fornægte den kristne Tro eller vitterligt føre et forargeligt Levned, det vil altsaa sige, den Myndighed, der skal udøve Kirketugten i den danske Folkekirke, er en juridisk Myndighed, Domstolene. Det er i alt Fald kristelig set en Utilbørlighed, bor-